

Slovo k povzbuzení na neděli 9. června 2024, na 10. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Gn 3,9-15; Ž 130; 2Kor 4,13 – 5,1; Mk 3,20-35

Milé sestry, milí bratři,

jak víme, **první** čtení o nedělích má být předobrazem úryvku **evangelijního**. Někdy je tato **souvislost** zřejmější, jindy **méně**. Dnes jde spíše o druhý případ. Aspoň na první poslech spíše **neslyšíme** jasnou společnou linku. Přesto nějaká je...

Ve starozákonním úryvku ze 3. kapitoly knihy Genesis se před námi otevřela část známého obrazného vyprávění **o prvotním hříchu** – o hříchu Adama a Evy – a **o jeho následcích** pro všechny lidi, o hříchu dědičném. Je to pasáž bezprostředně navazující na sněžení zakázaného ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého a předcházející vyhnání z ráje. Je tak **o prvním následku** hříchu. Ten můžeme – sice poněkud schematicky ale snad koherentně s biblickým obrazem – vnímat jako **narušení základních vztahů člověka**. Nejprve se **samotným Bohem**: Adam se musí před Bohem skrývat. Pak se sebou i **s druhým člověkem**: Adam spatřuje svou nahotu, svaluje vinu na Evu a ta zase na d'ábla. A také **s celou zemí**: která je hříchem také postižena, ba prokleta.

Hned **nato** zazní Hospodinova spásná **slova**, která už v polovině 2. století svatý Irenej (první velký systematik z řad starých církevních) nazval „první radostnou zvěstí“ (*protoeuangelion*). **Zaslibují** příchod **Mesiáše** narozeného z ženy. Mesiáše, který **rozdrtí** zlu (d'áblu) hlavu. Celý obraz je tak jakousi inspirovanou **dějinnou etiologií**, vysvětlením stavu naší **нынější zděděné porušenosti** ale i oné tajemné touhy po Bohu, a to pohledem **na začátek**, na úsvit lidských dějin.

Evangelium je z 3. kapitoly Markova sepsání. Přenáší nás **do začátků** Kristova veřejného **působení**. Ježíš již koná řadu **zázraků**, především **uzdravuje** nemocné. Tyto zázraky jsou od začátku **znameními jeho Božství** a zároveň jednoznačně **dobrými činy**; vyhnat z člověka zlého ducha anebo ho uzdravit z nemoci je prostě **dobré**. Přesto mnozí z Ježíšových současníků říkají, že je **blázen**, anebo že dokonce vyhání zlé duchy s pomocí **vládce zlých duchů**. Na to Kristus nejprve odpovídá, že přeci **satan** nikdy **nemůže** vyhnat **satana**, proč by to také dělal. A pak že **všechny hříchy mohou** být člověku **odpuštěny**, krom **rouhání proti Duchu Svatému**. Nakonec vše končí Ježíšovým slovem o novém druhu **přibuzenství** lidí kolem něj shromážděných.

Pozoru-hodná (doslova!) je negativní reakce učitelů Zákona, kteří tak svým postojem ztělesnili – přinejmenším co do evangelia – podstatu onoho **neodpustitelného hříchu proti Duchu Svatému**. Když nazvali něco Božího (Kristův zázrak) démonickým, něco zjevně dobrého (pomoc člověku, uzdravení) zlým.

Právě v tom – nazve-li člověk **dobro zlem a zlo dobrem**, rozpoznává-li **Boží jako d'ábelské a d'ábelské jako Boží** – (právě v tom) **neodpustitelný hřích** totiž spočívá. K takto smýšlející mysli a k takto cítícímu srdci člověka totiž **nemůže** proniknout **Bůh**. Je **Dobro** samo a jako dobro se dává člověku **nalézt**. K takto nastavenému a vyprofilovanému nitru člověka **nemůže** proniknout ani dobré vanutí **Ducha Svatého** přinášející Božího Syna, Boží odpuštění a uzdravení. Dokud je člověk takto nastavený **nemůže** – dle Ježíšových slov – přijmout Boží **odpuštění**, protože toho ve svém stavu **není schopen**.

A právě zde se obě dnešní čtení – první a evangelijní – snad **potkávají**.

Narušenost vztahů zplozená hříchem se projevuje totiž právě i jako **touha** nebo dokonce jako **potřeba** vidět vždy jen to, **co je špatně**. Na **Bohu**; na tom ale není špatně nic, to je klam vždy. A na druhém **člověku**; na kterém je vždy také něco nedobrého, ale nikdy jen to. Chtít na všech a na všem vidět předně **jen zlé**, anebo **dobré** vykládat **jako zlé**, je důsledkem

narušenosti vztahů, k Bohu, lidem a světu. A zároveň je této narušenosti, další narušenosti **příčinou**.

Pro možnost **dobrých a uzdravených vztahů**, pro možnost **přátelství s Bohem a lidmi** je proto třeba **chtít vidět** předně **to dobré, krásné** a Boží. **Touha vidět** – na křesťanství, na druhých lidech, na světě, ale nějak i na sobě – nejprve **to dobré** není jen nějakou technikou pozitivního myšlení, ale v posledku **snahou o vidění Boha**. Chtít vidět dobro ve všech jeho podobách znamená **chtít vidět to Boží**. Viděním a vnímáním **dobra navykáme** navíc své **nitro** na další a nové vnímání **Boha**.

To vše pochopitelně **neznamena nevidění zla**, nevnímání bolesti a nespravedlnosti. I ty vidět **máme**, dokonce **musíme**. A nakolik je to v našich silách, je třeba se **jim** i pokorně a statečně **postavit**, bojovat **proti zlu**. Ovšem pokud jen trochu možno, nikoli dalším zlem, ale principiálně **dobrem**. I to nám dnešní evangelium opět připomnělo: **Satan** opravdu **nemůže** být spoután **satanem**.

Chtít vidět **nejprve to dobré** nám v boji proti zlu může být v posledku pomocí. Preferenčním viděním dobra nakonec i **proti zlu** budeme moci vystoupit **snadněji**. V **kontrastu** s Božím dobrem totiž skutečné **zlo** ještě více vynikne. Preferenční vidění dobra tak **není zavíráním očí** před zlem, ale v důsledku přesný opak: Ochota zlo vidět v jeho pravém hrůzném světle, **v kontrastu s dobrem a Bohem**.

Samozřejmě, dnešní Boží slovo přináší i řadu **dalších podnětů**:

Mimo jiné bychom mohli – jak Adam a Eva se snaží ze svého hříchu vyvinit – rozjímat o naší zbabělé **neschopnosti přijmout zodpovědnost** za svůj život a své jednání. Anebo bychom mohli rozjímat o oné **nahotě** a následné potřebě se obléci, ve čemž **není** potřeba spatřovat **jen** probuzenou **tělesnou žádostivost**, ale možná ještě více potřebu člověka se před druhým člověkem **chránit** oděvem, zakrýt zvláště **na zranitelných místech**, protože člověk se hříchem stal člověku **nepřítelem**, „vlkem“ (*homo homini lupus*). Či bychom mohli zaměřit svou pozornost na čtení z Druhého listu Korintským, třeba na slova «tělo nám sice **chátrá**, ale duše se den ze dne **zmlazuje**», neboť čím jsme starší, stávají se tato Pavlova slova aktuálnějšími. A tak dále...

Ale možná si přeci jen odnesme onu **spojnici** mezi prvním a evangelijním úryvkem, **touhu nehřešit proti Duchu Svatému**. Tedy touhu nejen **nezaměnit** dobro za zlo a zlo za dobro, ale i **nechtít vidět** předně to zlé, **co je špatně**. Ale raději **chtít** nejprve vnímat, **co je dobře**; na Bohu, na druhých lidech i na světě. Jde o to **nepřehlédnout Boha**, neničit vztahy s ním ani s lidmi.

Něco takového, domnívám se, je důležité zvláště **v dnešní složitě době**, kdy se na nás valí – ať se nám to líbí, nebo ne – opravdu **stále více hrozeb**; vedle těch našich malých i ty **globální**, velké a strašlivé: Hrozba až jaderné světové války, hrozba naprosté ekologické katastrofy, kolapsu společnosti, její autodestrukce a mnoho dalšího. I jen **jedna jediná** z těchto hrozeb má v sobě patrně **potenciál zániku** velké části lidstva a světa.

S takovými hrozbami my, **obyčejní lidé**, však **jen pramálo** uděláme, sami je neodvrátíme. Ale jedno nepatrné činit můžeme: **Hledat dobro** a hlavně **konat dobro**, konkrétně, a tak využít **čas**, který (ještě) máme. A to možná není málo, aspoň v Božích očích, věřím, ne. Je to aspoň něco, může se to stát nepatrným příspěvkem k zachování a zbožštění našich **mikrosvětů** a vztahů v nich.

Milé sestry, milí bratři, dovoluť na závěr v tomto duchu připomenout jeden notoricky známý a až velmi banální **příklad**. Ten se **sklenicí naplněnou vodou jen do poloviny**. Ano, můžeme se trápit, že je naplněná jen zpola, můžeme ji proto i odmítnout. Ale můžeme se také radovat z té vody, která ve sklenici je, a vychutnat si ji. A to je bezpochyby lepší.

Ostatně není nezajímavé, že právě **voda** je jedním z novozákonních obrazů **Ducha Svatého**...